

ПАСПОРТ НАУКОВОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
13.00.07 «Теорія та методика виховання»

I. Формула спеціальності

Галузь педагогічної науки, яка вивчає методологічні, теоретичні та методичні проблеми теорії та практики виховання в початкових, середніх, загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних і вищих навчальних закладах; обґрунтовує методологічне, теоретичне й прикладне забезпечення розвитку особистості та умови створення системи її виховання.

Напрями досліджень із цієї спеціальності визначаються класифікаційними ознаками. Їх наявність в об'єкті та предметі дисертаційного дослідження є обов'язковою умовою для цієї спеціальності.

Класифікаційні ознаки спеціальності:

- за структурною складовою педагогічної науки: загальна педагогіка, педагогіка школи, сімейна педагогіка, позашкільна педагогіка, педагогіка вищої школи;
- за напрямками досліджень: теорія виховання, методика виховної роботи; роль і функції вихователя;
- за рівнем організації педагогічного процесу: шкільна освіта, позашкільна освіта, професійно-технічна освіта, вища освіта, освіта дорослих, сімейна педагогіка;
- за психофізичним станом суб'єктів освіти: суб'єкти освіти в нормі; суб'єкти освіти з особливими потребами;
- за характером досліджень: фундаментальні, порівняльні, прикладні;
- за охопленням: національна, порівняльна теорія та практика виховання.

II. Напрями досліджень

Методологія теорії та методики дослідження в галузі виховних технологій, виховної діяльності.

Формування культури міжособистісного спілкування та толерантності в полікультурному середовищі.

Проблеми виховання дітей, учнівської та студентської молоді в сучасних педагогічних системах.

Розроблення ціннісного підходу до виховання дітей і молоді.

Розроблення поліфункціональних виховних структур і їх моделей.

Теоретичне обґрунтування оптимізації виховного процесу в сім'ї, початкових, середніх загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних і вищих навчальних закладах.

Виховний потенціал спілкування у процесі взаємодії вчителя з учнем.

Порівняльний аналіз вітчизняних і зарубіжних виховних систем.

Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості.

Нові виховні технології становлення особистості у процесі виховання та самовиховання).

Гуманізація виховного процесу в різних типах навчально-виховних закладів.

Формування системи ціннісних орієнтацій, морально-духовного світу й етики спілкування дітей і молоді.

Індивідуалізація виховання, теорії та методики виховання особистості в колективі.

Дослідження проблем самовиховання та самоствердження підростаючої особистості.

Виховна діяльність загальноосвітнього, позашкільного, професійно-технічного та вищого навчального закладу, сімейних і державних дитячих будинків, шкіл-інтернатів.

Обґрунтування ціннісно-трудова професійних орієнтацій і індивідуалізації професійного самовизначення особистості.

Формування життєвої компетентності дітей і молоді.

Дослідження проблем громадянського, патріотичного, етичного, естетичного, фізичного, морального, інтелектуального, політичного, статевого, трудового, економічного виховання.

Військово-патріотичне виховання, формування в молоді ціннісних орієнтирів здорового способу життя.

Виховання особистості в релігійних системах різних конфесій як складова виховної системи.

Виховні аспекти запобігання та подолання аморальних і асоціальних проявів у поведінці особистості.

Формування художньо-естетичної культури особистості.

Екологічне виховання та формування екологічної культури особистості.

Інноваційні технології виховання.

Оцінювання ефективності досліджень з проблем виховання.

Роль і функції вихователя в організації виховного процесу в різних закладах освіти.

III. Галузь науки, з якої присуджуються наукові ступені

Педагогічні науки.